

**VÁROSLIGETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATRÓL SZÓLÓ
32/2014. (VII.) FŐV. KGY. RENDELET
MÓDOSÍTÁSÁNAK**

STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT

VÁROSLIGETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATRÓL SZÓLÓ 32/2014. (VII.) FŐV. KGY. RENDELET MÓDOSÍTÁSÁNAK

STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT

Megbízó: Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
VIBROCOMP témaszám: 59/2015

Készítette:

Bite Pálné dr.

E-mail: bite@vibrocomp.hu

Mobil: 06-30-940-1285

okl. környezetvédelmi szakmérnök

MMK az: 01-0193

SZKV-zr Zaj- és rezgésvédelem szakértő

SZKV-le Levegőtisztaság-védelem környezetvédelmi szakértő

SZKV-vf Víz- és földtani közeg-védelem szakértő

SZKV-hu Hulladékgazdálkodás környezetvédelmi szakértő

OKTVF az: Sz-035/2009

SZTjV tájvédelem

SZTV élővilágvédelem

Silló Szabolcs – Coaching Team Kft.

okl. terület-, településfejlesztési szakgeográfus

MMK az: 13-13573

SZKV-1.4. Zaj- és rezgésvédelem szakértő

SZKV-1.2. Levegőtisztaság-védelem szakértő

SZKV-1.3. Víz- és földtaniközeg-védelem szakértő

SZKV-1.1. Hulladékgazdálkodási szakértő

OKTVF az: Sz-036/2009

SZTjV tájvédelem

SZTV élővilágvédelem

SZTV Földtani természeti értékek és barlangok védelme

Budapest
-2015-

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. Előzmények

Magyarország Kormánya több ízben kifejezte szándékát a Múzeumi Negyed megvalósítására vonatkozóan, amelyről határozataiban döntéseket hozott. E döntések alapján került kidolgozásra a Liget Budapest Fejlesztési Program, amely a Városliget átfogó, több mint egy évszázada nem látott fejlesztését tűzte ki célul. A fejlesztés központi eleme a Múzeumi Negyed létrehozása, amely az új közgyűjteményi épületegyüttes elhelyezésére megfelelő körülményeket biztosít majd az általuk őrzött, illetve kiállított kulturális örökségi értékek bemutatására. A fejlesztés célja továbbá, hogy a Liget egy olyan európai színvonalú családi élményközpont legyen, amely a kontinensen egyedülálló komplexitású intézményhálával rendelkezik és a kulturális fogyasztás és szabadidő eltöltés új dimenzióit nyitja meg egy ez irányú tradíciókkal rendelkező városi térben.

A Liget Budapest Fejlesztési Program céljai között szerepel továbbá az, hogy a Városliget használati értékének növelésével, a zöldfelületi és közlekedési rendszer megújításával, a zöldfelület biológiai aktivitásának növelésével együtt kell megvalósulnia.

A Vibrocomp Kft. a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. megbízásából készíti a Városliget építési szabályzat és szabályozási terv Stratégiai Környezeti Vizsgálatát.

1.1.1. Jogi háttér és a vizsgálat tárgya

A 1995. évi LIII. a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény, a 2/2005. (I. 11.) az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló Korm. rendelet és a 2001/42/EK bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló irányelv az alapja a vizsgálatnak.

A stratégiai környezeti vizsgálat (SKV) tárgya a Városliget építési szabályzat és szabályozási terv részeként környezeti vizsgálat – értékelés készítése a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerint.

1.1.2. Az SKV jellege, küldetése, célkitűzése

A (stratégiai) környezeti vizsgálat (SKV) olyan eszköz, mely eredetét tekintve a környezeti hatásvizsgálatokból (KHV) nőtt ki és önállósult. A környezeti hatásvizsgálat olyan eljárás, amely valamilyen tervezett emberi tevékenység következtében várható lényeges környezeti állapotváltozások becslésére és értékelésére szolgál, és ezen keresztül befolyásolja a tevékenységre vonatkozó döntést (Öko Zrt., 2011). Az SKV azon következmények felbecsülése, amelyek

bizonyos stratégiai elképzelések (stratégiák) megvalósulása esetén a természeti, a társadalmi és a gazdasági környezetet érik (Fleischer T. et al., 2001).

Míg a KHV alkalmas eszköz beruházások, konkrét, elhatározott létesítések (projekt) hatásainak elemzésére, szükség volt egy olyan eljárás kifejlesztésére is, amely már korábbi fázisban, szakpolitikák, tervek és programok kialakításának az időszakában előtérbe hozza a környezeti szempontokat. Ez a prevenció irányában megtett lépés tekinthető a stratégiák környezeti vizsgálatának létrehozójának (Fleischer et al, 2002.).

Az SKV olyan módszeres és átfogó, iteratív jellegű döntés-előkészítő eljárás, amely tervek, programok, illetve különböző változataik megvalósulása során a várható hatásokat hivatott feltárni és értékelni – a folyamat legkorábbi fázisától kezdve. A vizsgálati eljárás elemi része a nyilvános, áttekinthető és számon kérhető döntéshozatal is. A vizsgálat eredményeit a környezeti értékelés dokumentáció mutatja be. Az SKV folyamata a terveket és programokat jóváhagyó döntésekre kíván hatást gyakorolni.

Az SKV lehetőséget teremt arra, hogy a fenntarthatóság alapelveinek teljesülését esetleg gyengítő célokat, a környezetre kockázatot jelentő beavatkozásokat már a stratégia kidolgozása során feltárja és javaslatokkal segítse a stratégia kidolgozóit ezeknek szempontok hangsúlyos figyelembevételére a dokumentumban.

A fentiekkel összefüggésben, a SKV nem kibocsátásokat becsül és hasonlít környezeti határértékekhez, (mint egy beruházásra vonatkozó környezeti hatásvizsgálat) hanem elsősorban a céloknak és intézkedéseknek a következményeit tekinti át. Környezeti hatásvizsgálatra a további tervezési fázisban fog sor kerülni.

Az SKV egy tervezési segédlet, amelynek célja:

- Tervek, koncepciók, programok környezeti hatásának azonosítása
- Együttműködés a tervezőkkel a környezeti szempontok beépítésére
- Nyilvánosság tájékoztatása, érintettek bevonása a döntéshozatalba

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás

A Stratégiai Környezeti Vizsgálat tárgya a Városliget építési szabályzat és szabályozási terv részeként környezeti vizsgálat – értékelés készítése a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet szerint.

Az SKV eredményeinek visszacsatolásával lehetőség nyílik az építési szabályzat és szabályozási terv módosított véglegesítésére az SKV eredményeinek beépítésével.

1.2.1. Az SKV kidolgozásának és egyeztetésének szervezése

A Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. megbízásából a Városliget építési szabályzat és szabályozási terv Stratégiai Környezeti Vizsgálatát (SKV) a Vibrocomp Kft. készíti.

Az SKV kidolgozásának alapját a 2/2005. (I. 11.) az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló Korm. rendelet és a 2001/42/EK bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló irányelv képezi.

A társadalmi és a szakmai részvétel kereteit az 1.4. fejezet mutatja be.

1.2.2. Az SKV kapcsolódása más stratégiai vizsgálati folyamatokhoz

Megfelelési mátrix készítése: Környezetvédelmi célok – Területfejlesztési célok tárgyában

A mátrix azt hivatott bemutatni, hogy van-e megfelelés a két célegyüttes között, ill. hogy a területfejlesztési célok szolgálják-e a város környezeti stratégiai céljait és hogy esetleg a területfejlesztési célok nincsenek-e ellentmondásban a környezeti célokkal (SKV).

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a projekt alakulására

A Városliget építési szabályzat és szabályozási terv az SKV eredményeinek átvezetésével fog elkészülni.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

Az SKV kidolgozásánál alkalmazott módszertan a következő pontokból áll:

1. A tervezés előzményeinek, jogi háttérének feltárása, az érintettek bevonásának részletezése.
2. A terv tartalmának, főbb céljainak rövid ismertetése és kapcsolata más tervekhez, programokhoz.
3. A kidolgozott és javasolt (esetleges) alternatívák indoklása, valamint az elemzés során használt adatok forrásának, az esetleg fellépő nehézségeknek (mint pl. technikai hiányosságok, bizonyos ismeretek hiánya) és ezeknek az előrejelzések pontosságában játszott esetleges negatív szerepének ismertetése.
4. Az adott terv által érintett területek jelenlegi állapotának rövid ismertetése, különös tekintettel a terv által esetleg jobban érintett területekre, illetve lehetséges fejlődésük a terv megvalósítása nélkül.
5. Az adott terv által érintett területeken jelenleg is fennálló környezeti problémák számbavétele.

6. Az értékelés során figyelembe vett nemzetközi, közösségi, illetve nemzeti természetvédelmi normák és szabályok, illetve azoknak az elemzés elkészítése során játszott szerepének ismertetése.

7. Az adott tervnek az érintett területek élővilágára (flóra, fauna), klímájára, népességére (annak életminőségére, egészségügyi állapotára – levegőtisztaság- és zajvédelmi szempontból), továbbá talajára, vízkészleteire, épített kulturális örökségére valószínűsíthető hatásainak, illetve ezek összefüggéseinek ismertetése. A hatásoknál a “fejlesztés nélküli” állapottal való összevetés.

8. A pozitív hatások erősítésére, és az esetlegesen fellépő negatív környezeti és egészségügyi hatások kiküszöbölésére, semlegesítésére, vagy tompítására kidolgozott javaslatok felvázolása.

9. A várható környezeti hatások további mérésére és nyomon követésére kidolgozott javaslatok, rövid leírása, indikátorok értékelése.

Vélemények rövid ismertetése – figyelembevétel, indoklása:

- Közép-Duna- Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi Felügyelőség
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Országos Tisztifőorvosi Hivatal
- Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi Főosztály Kulturális Örökségvédelmi Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal, Városüzemeltetési Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Budapest Főváros Kormányhivatalnak Földhivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

A szakmai és társadalmi egyeztetési folyamat során érkezett javaslatok, észrevételek ismertetése.

1.4.1. A fenntarthatósági és környezeti teljesítmény értékelés általános módszertani bemutatása

Az SKV-ban alkalmazott módszertan megvizsgálja, hogy a releváns fenntarthatósági és környezeti célok milyen mértékben integrálódnak a beavatkozásokba.

Az alkalmazandó SKV módszertan olyan elemzési-értékelési keretet alkot, amely feltárja, hogy a beavatkozásoknak milyen közvetlen, vagy közvetett kihatása lehet a környezetre, milyen környezeti változások várhatók a hatások következtében, milyen természetűek és kiterjedésűek a várható hatások, illetve van-e lehetőség megelőzni, vagy csökkenteni a várható jelentős hatásokat.

1.4.2. A fenntarthatósági és környezeti értékelési kritériumok meghatározása

Környezeti elemek	Szemponatok - Hatótényezők
Talaj, földtani közeg	Termőföld érintettség
Felszíni és felszín alatti víz	Felszíni vizek érintettsége
	Vízbázis védőterületek érintettsége
	Karsztos területek érintettsége
	Források érintettsége
	Felszíni vízrendezéssel kapcsolatos elemek érintettsége
Levegő	Építésből adódó levegőterhelés mértéke
	Közúti forgalomból eredő légszennyező hatás
Zaj	Új kötőtpályás vagy közúti elem forgalmából eredő zajterhelés
	Új kötőtpályás vagy közúti elem közvetett hatásterületi forgalmából eredő zajterhelés
Élővilág, zöldfelületi rendszer	Natura 2000 területek érintettsége
	Országos jelentőségű védett területek érintettsége
	Helyi jelentőségű védett területek érintettsége
	Nemzeti ökológiai hálózat érintettsége
	Erdőterületek érintettsége
Épített környezet	Világörökségi helyszínek érintettsége
	Műemléki jelentőségű területek érintettsége
	Régészeti lelőhelyek érintettsége
Hulladék	Építési, bontási hulladék mennyisége

1.4.3. A felhasznált adatok, információk megbízhatósága

A közlekedésből származó környezeti terhelést (levegő, és zaj) egyrészt mérésekből (jelenlegi állapot) másrészt a távlati állapotra számítással, modellezéssel, a Megbízótól kapott forgalmi adatok felhasználásával állapítjuk meg. Az SKV előrejelzéseinek megbízhatósága nagyrészt a kapott forgalmi felmérés megbízhatóságától függ. A forgalmi felmérés bizonytalanságához társulnak magának a stratégiai környezeti vizsgálatnak e tekintetben kapcsolódó esetleges bizonytalanságai.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek (mint pl. technikai hiányosságok, bizonyos ismeretek hiánya stb.), az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

2. A projekt rövid ismertetése

2.1. A projekt céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

2.2. A projekt összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

3. A projekt megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A projekt céljainak összevetése a projekt szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a projektben

3.3. A projekt céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból

3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a projekttel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.4.1. A tervezési területek azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a projekt megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

3.4.1.1. Föld, felszíni és felszín alatti vizek

A terület földrajzi viszonyainak, geológiai adottságainak, talajtani viszonyainak általános leírása irodalmi adatok, korábbi vizsgálatok felhasználásával.

A terület hidrogeológiai, vízrajzi adottságainak általános leírása irodalmi adatok, korábbi és friss vizsgálatok felhasználásával.

Érintettség esetén Budapest területén lévő ásvány- és gyógyvizek vízbázisok, az egyéb ivóvíz- és fürdővíz-használatú kijelölt vízbázisok bemutatása.

3.4.1.2. Levegőminőség

Éghajlati jellemzők (szélirány, szélsebesség, hőmérséklet, csapadék), átszellőzési adottságok, zóna besorolás bemutatása irodalmi, jogszabályi adatok alapján.

A jelenlegi állapot levegőminőségének meghatározása az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai alapján.

3.4.1.3. Élővilág, táj

Érintettség esetén védett természeti területek bemutatása védettségi kategóriák szerint (Natura 2000 területek, országos jelentőségű és helyi jelentőségű védett természeti területek, természeti értékek). Az érintett védett természeti területek rövid jellemzése, növény- és állatvilágának bemutatása.

Erdőterületek érintettségének vizsgálata, igénybevételének meghatározása.

Érintett zöldfelületek bemutatása. A terület egyedi tájértékeinek, értékes tájképi elemeknek bemutatása, tájhasználati módok feltárása.

3.4.1.4. Épített környezet, kulturális örökség

Helyi területi védelem alatt álló épületek, régészeti lelőhelyek, műemlékek bemutatása.

3.4.1.5. Hulladékgazdálkodás

Jelenlegi hulladékgazdálkodási helyzet bemutatása a tervezési területen.

3.4.1.6. Zaj- és rezgésterhelés

A tervezési terület és környezetének adottságainak bemutatása, a várható zaj- és rezgésterhelés kialakulását befolyásoló tényezők feltárása, a beépítettség és az érintett területek használati funkciójának bemutatása a fővárosi és kerületi szabályozási tervek alapján. A zajvédelmi kategóriák, illetőleg a zaj- és rezgésvédelmi követelmények meghatározása.

Jelenlegi zajterhelés (alapállapot) bemutatása számítások alapján és értékelése a vonatkozó zajvédelmi előírások szerint.

3.4.2. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a projekt nem valósulna meg

Levegőminőség

Zaj

Élővilág, zöldfelületi rendszer

3.5. A projekt megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevétele vagy környezetterhelés közvetlen előidézése

Levegőminőség

Zaj

Élővilág, zöldfelületi rendszer

Termőföld más célú hasznosításának vizsgálata - termőföld más célú hasznosítása történik-e, milyen célra, mekkora területet érint.

3.5.2. Várható társadalmi, gazdasági hatások, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

Jelenlegi helyzet társadalmi-gazdasági viszonyainak feltárása irodalmi és statisztikai adatok alapján.

3.6. A projekt megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

3.6.1. Környezeti elemekre gyakorolt hatások

Építés, üzemelés hatásainak bemutatása

3.6.1.1. Föld, felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatások

Területfoglalás hatásának vizsgálata, a talajvízjárásra gyakorolt hatás becslése. Hatás vizsgálata a felszíni és felszín alatti vízkészletek mennyiségére és minőségére, valamint a csapadékvíz-elvezető csatornahálózatokra. Budapesti termálkarszt rendszer érintettségének vizsgálata.

3.6.1.2. Levegőminőségre gyakorolt hatások

Levegőszennyezés mértéke az építés alatt.

Távlati levegőszennyezés bemutatása referencia állapotban és a projekt megvalósulása esetén.

3.6.1.3. Élővilágra, tájképre gyakorolt hatások

Védett területek érintettsége, élővilágra gyakorolt. Országos Ökológiai Hálózat elemeire várható hatások.

Várható változások a tájképi elemekben és az egyedi tájértékekben. Biológiai inaktív felületek arányának változása, a létesítmény látványa. Várható változások a tájhasználati, területhasználati módokban.

3.6.1.4. Épített környezetre, kulturális örökségre gyakorolt hatások

Régészeti lelőhelyek, műemléki épületek érintettsége

3.6.1.5. Hulladékgazdálkodásra gyakorolt hatások

Az építés és üzemelés során várhatóan keletkező hulladékok fajtái (kommunális és veszélyes hulladék) gyűjtésének és üzemi gyűjtőhelyen történő elhelyezésének általános előírása.

3.6.1.6. Zaj- és rezgésterhelésre gyakorolt hatások

Az egyes projekt elemek megvalósítása, építése során várható zajterhelés lehetséges konfliktusainak meghatározása, a zajterhelés csökkentésére tett javaslatokkal irodalmi adatok, szakmai tapasztalatok alapján.

A várható zajterhelés bemutatása és értékelése számítások alapján az üzemelés alatt referencia állapotban, illetőleg a megvalósulási állapotban.

3.6.2. Közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése

3.6.2.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése

3.6.2.2. Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése vagy korlátozása

Környezetbarát közlekedési módok

Kerékpáros közlekedés

Szelektív hulladékgyűjtés

3.6.2.3. A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés

Beépítési mód megváltoztatása

Zöldfelületek arányának csökkenése

3.7. A környezeti következmények alapján a projekt értékelése

A tervezett előírások, intézkedések mennyiben befolyásolják, illetőleg javíthatják a környezet állapotát.

A tervezett intézkedések elmaradása esetén milyen kár érheti a környezetet, illetőleg a lakosságot.

4. A projekt megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok

Talaj, földtani közeg

Felszíni és felszín alatti vizek

Levegőminőség

Zaj

Hulladékkezelés

Élővilág, zöldfelületi rendszer

Épített környezet

5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a projekt által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni

Előzetes vizsgálati dokumentációban,

Környezeti hatástanulmányban,

Engedélyezési tervben,
Kiviteli tervben szükséges intézkedések, feladatok

A tervezett intézkedések megvalósításához az állami, pénzügyi, szervezeti és eljárási feltételek rendelkezésre állnak-e.

A javaslat mennyiben jelent eltérést a nemzetközileg általánosan elfogadott megoldásoktól.

6. A projekt megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan monitorozási javaslatok

Általános monitorozási javaslatok környezeti közegeként

7. Közérthető összefoglaló